

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Luimige Reis langs den Rijn

Hood, Thomas

Amsterdam, 1840

Aan Gerard Brooke, Esq. te Lemington in Hampshire

[urn:nbn:de:bsz:31-140259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-140259)

LUIMIGE REIS

LANGS

DEN RIJN.

AAN GERARD BROOKE, ESQ. TE LEMINGTON
IN HAMPSHIRE.

MIJN WAARDSTE BROOKE!

Uw verwijt is gegrond. Mijn stilzwijgen is inderdaad van een' buitengewoon langen duur geweest; maar in plaats van een geheel vel papier met verontschuldigen te willen opvullen, bid ik u slechts terstond eene der bladzijden op te slaan van BARCLAY'S »Verdediging der Kwakers» welke, zoo als ik vooronderstel, tegelijk eene verdediging van de stilzwijgendheid bevat.

Het geval is eigenlijk, dat ik niets te schrijven heb, en in zulke gevallen vermijd ik altijd een ander op de onkosten van den briefport te jagen, hetwelk ik beschouw als eene stellige wederlegging van het oude Axioma: *Ex nihilo nihil fit* (van niets komt niets), in zooverre de inkomsten van zulke nietsbeduidende brieven toch iets uit niets doen voortkomen. Thans evenwel heb ik iets nieuws te melden, en ik vertrouw, dat gij er de man niet naar zijt, om zonder belang-

stelling ons gewichtig besluit te vernemen: »WIJ GAAN DEN RIJN OP!!!»

Gij, die reeds lang kennis gedragen hebt, dat ik naar die rivier verlangde, gelijk de tak van een' treurwilg naar het water, zult dit berigt met even zoo veel genoegen als verwondering vernemen. Wat de zaak zelve aangaat, ware het niet, dat ik dagelijks onder mijne oogen de toebereidselen tot de reis zag maken, zoude ik, even zoo als de Iersche BULLER plagt te zeggen, zeer aan de waarheid van mijn eigen berigt twijfelen. Er zijn vrij wat leeuwen, die zulk eene Christens-reis in den weg staan, en evenwel zijn wij hier met het voornemen van het waagstuk te beproeven, in de hoop dat, even gelijk de Christen onder weg zijn pak verligt gevoelde, een klein reisje de bezwarenissen zal wegnemen, die de schouders drukken van een' dierbaren, hartelijken, ongestelden, levenddooden, hypochonderen ouden ongehuwden oom. Zoo mijn geheugen mij niet bedriegt, hebt gij den man in quaestie eens op eene onzer wandelingen ontmoet: zoo niet, zult gij blijde zijn, datgeen van hem te krijgen, wat WILLIS, onze groote schrijfkunstenaar, een *penseelstuk* pleegt te noemen, maar hetgeen liever een *inkstuk* heeten moest. Verbeeld u dan een' fikschen, welgemaakten man, gezond van lijf en leden, en in het bezit van al zijne vermogens — een weinig stijf in zijn' gang, maar toch nog in staat om een haas op te jagen — in één woord, een goed idéaal van een' knappen ouden landheer; want dat is hij. Maar nu komt het raadsel. Naar den uitwendigen schijn eene schilderij van de gezondheid, in den besten stijl door RUBENS zelve of een' zijner leer-

lingen geschilderd, is mijn gezonde oom een marteelaar van de hypochondrie, niet van de druilloorige en zwartgallige soort door den ouden BURTON beschreven — niet de langzaam wegslepende — maar die, welke bij tusschenpoozen werkt. Misschien zit hem de oorzaak van zijne kwaal in eene verborgene aandoening van het hart, of in eene verstopping van de lever, welke eene plotselijke stremming in den omloop des bloeds ten gevolge heeft met de daaruit voortvloeiende nedergedruktheid van het gestel — ik weet er niet genoeg van om het te bepalen — maar ik heb voorbeelden van dezelfde kwaal bij andere menschen gezien, hoewel nimmer in zulk een' sterken graad. Zoo vrolijk als gij hem ook, wanneer hij gezond is, in het hoekje van den haard zult vinden, zal hij, even als de bijgeloovigste mensch, een oogenblik daarna, eene doodkist uit het vuur zien opkomen, en zich verbeelden, dat zijn sterfuur geslagen heeft. Doch het gaat er mede, zoo als SHAKESPEARE zegt: »een mensch sterft verscheidenmaal vóór zijn' dood,» en mijn oom althans is geene uitzondering van dien regel. Middelbaar berekend heeft hij twee of drie aanvallen 's weeks — zoodat bij het einde van het jaar zijne laatste oogenblikken tot ongeveer eene maand, en zijne laatste woorden ten naastenbij een deel in octavo zullen belooopen.

Gij kunt wel begrijpen, dat het somtijds moeilijk vallen moet zijn' ernst te bewaren bij zulke plegtige afscheidsgroeten voor de poorten des doods, waaraan men weet, dat hij niet anders doet dan in het voorbijgaan eens aan te kloppen. Even als de knaap van de fabel, hij heeft te dikwijls »de wolf!» geroepen, om degenen, die hem om-

ringen, te doen gelooven, dat de verderver inderdaad nabij is; — hoewel hij, ten zelveu tijde het in vollen ernst verwachtende, en eene langdurige gewoonte en menigvuldige herhalingen hem geheel en al in zijne rol te huis doende zijn, die rol ook zoo natuurlijk en kunsteloos speelt, dat zelfs zijne nabestaanden in twijfel geraken, en hem aanzien, en naar hem luisteren met een grimlach om den mond en een traan in de oogen. Ik heb nog geen vreemdeling gezien, die niet schrikte voor hetgeen zulk een plotselijk toeval schijnt te zijn, en tegelijk gesticht was over den moed en de bedaarheid, den waren Christelijken zin, waarmede het slagtoffer zich tot zijn afscheid van de wereld voorbereidde. Hij heeft natuurlikerwijze reeds zijn testament gemaakt, en ik geloof zeker, dat al de leden van de familie zijne schikkingen over zijne begrafenis van buiten keimen. Onder andere gedenkstukken is er nog een oud familie-horologie — onder ons het sterfhorologie bijgenoemd — hetwelk hij mij, zijnen onwaardigen neef, reeds meer dan honderdmaal ten geschenke heeft gegeven. Bij zulk eene gelegenheid neem ik het *cadeau* altijd in vollen ernst aan, maar draag zorg hetzelve op eene plank of op eene tafel ergens te laten liggen, zoodat het den eigenaar weder onder de oogen moet komen, die het dan weder, als de hui over is, stilletjes in zijn zak steekt, zonder dat er verder aanmerking op gemaakt wordt, en de oom, de neef en het horologie, ieder gaat zijn ouden gang, tot aan eene volgende waarschuwing. Ik waagde het eens te kennén te geven, dat hij zeer tegen het sterven gehard was, maar die scherts werd niet te best opgeno-

men, en hij verwijt mij dikwijls mijne ongeloovigheid. »Nu, God zegene u, mijn jongen!» zeide hij onlangs op een' allerernstigsten toon, hoewel ik slechts eene week lang afwezig zoude zijn: — »Nu, God zegene u, mijn FRANK! — want nu ziet gij mij niet weder. Mijne laatste begeerte is u bekend. Ja, lach maar: als gij wederkomt, vindt gij de luiken gesloten of de haar voor de deur!»

Ziedaar het portret van mijn' hypochonderen oom met zijne ernstig-koddige ziekte — en ik verzeker u, dat er niets overdrevens in die schets ligt. Hij heeft gedurende de laatste vijf jaren een' naburigen geneesheer geregeld tweehonderd ponden voor elk jaar betaald, om dagelijks naar zijn' toestand te komen zien — en evenwel is dat postje niet als eene *sine cura* te beschouwen: want behalve de dagelijksche visite uit gewoonte, wordt de Esculaap gemeenlijk twee of drie-maal in de week in allerijl *extra* ontboden, hoewel zulke bezoeken meestal op een partijtje triktrak uitloopen. Daar schiet mij nog een kluchtig voorbeeld van te binnen. Mijn oom, die een liefhebber en tegelijk een groot kenner van paarden is, en altijd een zeer mooijen hit rijdt, kreeg het op zekeren dag in zijn hoofd, om in zijne *carrikel* zittende, eene *attaque* te krijgen; hoogstwaarschijnlijk werd die gewaarwording veroorzaakt, door dat hij een paar honderd schreden vooruit zijn' geneesheer in het oog kreeg. De doctor, dit moet gezegd zijn, is een behendig rijder, die ook op een goed paard gesteld is, en wezenlijk bij een' nieuwen zwaren patient geroepen, of liefst den ouden niet wil-lende merken, had hij naauwelijks zijn' man gezien, of

hij begon zoo vrolijk met zijne karwats te kwispelen, dat zijn paard een drafje aannam van zoo wat twaalf mijlen (vier uren) in één uur. Mijn oom deed het hem na, en dit had een' zoo fraaijen wedren ten gevolge, als er ooit sedert den tijd der Olympische spelen vertoond is. Een paar mijlen ver was en bleef de doctor vooruit, maar zijn patient was hem te kras, en won gaande weg op hem in, uit al zijne magt roepende: »Stop! stop! — Ik sterf, doctor! ik sterf.» — De doctor antwoordde hem, achterom kijkende: »Ik geloof het ook: ik heb nog nooit iemand den dood zoo hard te gemoet zien gaan!»

Het is met de goedkeuring en zelfs op raad van gemelden geneesheer — die een kweekeling der Abernethysche School is — dat wij tot het reisje naar den *Rijn* besloten hebben, om te beproeven, welke uitwerking de verandering van voorwerpen en de beweging op zulk eene buitengewone ziekte hebben zal. Zulk een recept evenwel was alles behalve naar den smaak van den patient, die zeer tegen hetzelfde opzag, en ten laatste den doctor op een' zeer bitsen toon vroeg, of hij wel één voorbeeld konde noemen van een mensch, die langer geleefd had door de wereld rond te reizen? »Wel zekerlijk,» zeide de doctor: »den wandelenden Jood.» Dit snedig antwoord besliste de zaak. Mijn oom, die in het stuk van eene *repartie* niet zeer bij de hand is, gaf het op; en terwijl ik dit schrijf, wordt zijn pas naar *Rotterdam* opgemaakt. Even gelijk meest alle ziekelijke lieden, heeft hij gaarne vrouwen rondom zich, en daarom heeft hij zijne zuster, eene weduwe, verzocht, ons te vergezellen, welke op hare

„IK STERF, DOCTOR! IK STERF.“

Blz. 6.

hij begon zoo vrolijk met zijne karwats te kwispelen, dat zijn paard een draffe aannam van zoo wat twaalf mijlen (vier uren) in één uur. Mijn oom deed het hem na, en dit had een' zoo langen wedren ten gevolge, als er ooit sedert den tijd der Olympische spelen vertoond is. Een paar mijlen toe was en bleef de doctor vooruit, maar zijn patient was hem te kras, en won gaande weg op hem in, uit al zijne magt roepende: „Stopt! stopt! — Ik sterf, doctor! ik sterf.” — De doctor antwoordde hem, achterom kijkende: „Ik geloof het ook. Ik heb nog nooit iemand den dood zoo hard te gemoet zien gaan!”

Het is niet te veel te zeggen, dat op raad van gemelden geneesheer — die ook a werking der Abernethische Schoof is — ons wij tot het reisje naar den *Rijn* besloten hebben, om te beproeven, welke uitwerking de verandering van voorwerpen en de beweging op zulk eene buitengewone ziekte hebben zal. Zulk een recept evenwel was alles behalve naar den smaak van den patient, die zeer weinig hietelke spang, en ten laatste den dokter op een' zeer bitter toon vroeg, of hij wel één mensch kent, die geboren van een mensch, die langer getuigt heeft, dan de warld rond te reizen? „Wel zekerlijk,” zeide de dokter: „den wandelenden Jood.” Dit snelle antwoord besliste de zaak. Mijn oom, die in het stuk van vene *repartie* niet zeer bij de hand is, gaf het op; en terwijl ik dit schrijf, wordt zijn pas naar *Butterden* opgemaakt. Even gelijk meest alle ziekelijke lieden, heeft hij gaarne vrouwen rondom zich, en daarom heeft hij zijne zuster, eene weduwe, verzocht, ons te vergezellen, welke op hare

„IK STERF, DOCTOR! IK STERF.“

Blz. 6.

beurt er op heeft aangedrongen, om hare meest begunstigde vrouwelijke dienstbode mede te mogen nemen. Uw onderdanige dienaar zal de vierde van die Whistpartij naar den *Rijn* zijn; en tot uw vermaak ben ik van zins, om met de schrijfsen en de penseel al de *pointen* van het spel op te teekenen.

Verzekeer EMILIA van mijne hoogachting, en wees verzekerd, dat ik steeds blijf

Waarde BROOKE

Uw opregte Vriend

FRANK SOMERVILLE.